

MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN ŞİDDET TUTUM DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ¹

AN INVESTIGATION OF THE VIOLENCE ATTITUDE LEVELS OF MUSIC TEACHERS

Duygu ULUSOY YILMAZ²

Emine Serra POLAT³

Başvuru Tarihi: 17.05.2022 Yayına Kabul Tarihi: 31.08.2022 DOI: 10.21764/maeuefd.1117735
(Araştırma Makalesi)

Özet: İnsanın olduğu her yerde var olan ve engel olunmadığı sürece varlığını artırarak devam ettiren şiddet, günümüzde en büyük toplumsal sorunlardan biridir. Kişinin kendisine ya da karşındakilere (canlı, cansız her tür varlık olabilir) üstünlük sağlamak amacıyla fiziksel ve/veya duygusal biçimde uyguladığı baskıyı, zorlamayı ifade eden, gerek bireysel, gerek toplumsal açıdan genel olarak kötüyü çağrıştıran bir ifadedir. Bu bakışla, güzelle örtüşen unsurları şiddetle bağdaştırabilmek daha zordur. Bu yönden çoğu kişi tarafından güzel algısıyla bütünleştirilen sanatın şiddetle anılması çok da alışıldık bir yaklaşım değildir. Özüde güzeli barındırması beklenen sanatla uğraşan kişilerin, şiddete ilişkin tutumlarının nasıl olduğu sorusundan hareketle başlayan çalışma, müzik eğitimi alan ve bu alanda mesleğini sürdüren bireylerle sınırlandırılmıştır. Türkiye’de farklı bölgelerde çalışan 100 müzik öğretmenin şiddet tutumlarını belirlemek amacıyla, Adıbelli, Saçan ve Türkoğlu tarafından geliştirilen Şiddet Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Şiddet tutumuna farklı değişkenlerin etkisini saptamak amacıyla kişisel bilgi formundan yararlanılmıştır. Verilerin analizi için SPSS 22 istatistik programı kullanılmıştır. Cinsiyetin, yaşın, mezun olunan lise türünün, müzik öğretmenlerinin okudukları kitap, izledikleri film, dinlemeyi tercih ettikleri/ tercih etmedikleri müzik türlerinin, şiddet tutumları üzerindeki etkilerini belirlemeye yönelik sorular neticesinde; kadına yönelik şiddeti onaylamama yönünden cinsiyet arası farklılığın olduğu görülür. Yaş gruplarına göre yapılan karşılaştırmada kadına yönelik şiddet yönünde farklılık önemli bulunmuştur. Şiddet tutum düzeyi ile okunulan kitap türü/sayısı, izlenen film türü, tercih edilen müzik türü arasındaki ilişki önemsiz bulunurken, tercih edilmeyen müzik türü ile şiddet tutum düzeyi arasında gruplar arası farklılığın önemli olduğu saptanmıştır.

Anahtar Sözcükler: *Sanat, müzik, şiddet, şiddet tutum*

Abstract: Violence, which exists wherever people are and continues to increase as long as it is not prevented, is one of the biggest social problems today. It is an expression that expresses the physical and/or emotional pressure and coercion that a person exerts in order to gain superiority to himself or to others and evokes badness in general, both individually and socially. With this view, it is more difficult to reconcile elements that overlap with beauty with violence. In this respect, it is not a common approach to violently refer to art, which is integrated with the perception of beauty by most people. The study, which started with the question of how the attitudes of the people who deal with the arts, who are expected to contain the beauty in their essence, are towards violence, is limited to individuals who take music education and continue their profession in this field. In order to determine the violence attitudes of 100 music teachers, the Violence Attitude Scale developed by Adıbelli, Saçan and Türkoğlu was used. Personal information form was used to determine the effect of different variables on violence attitude. The data were analyzed by SPSS 22. As a result of the questions to determine the effects of gender, age, the type of high school graduated, the books that music teachers read, the movies they watch, the types of music they prefer/not prefer to listen to, on their violence attitudes; It is seen that there is a gender difference in terms of disapproving of violence against women.

Keywords: *Art, music, violence, violence attitude*

¹ Bu çalışmanın küçük bir kısmı, 2021 yılında Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Uluslararası Müzik ve Güzel Sanatlar Eğitimi Sempozyumu’nda sözlü olarak sunulmuştur.

² Dr. Öğr. Üyesi, Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, dulusoy78@gmail.com, ORCID: 0000-0002-0924-3071

³ Müzik Öğretmeni, serra_emine96@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-4490-1543

Giriş

Günümüzde şiddet çağın en büyük sorunlarından biri haline gelmiştir. Her geçen gün artan ve artmakta olan şiddeti evde, sokakta, okulda, hastanede, parklarda, kitle iletişim araçlarında yani kısaca her yerde görmek mümkün hale gelmiştir. İnsanlar şiddetin toplumsal hayatın her alanında hızla yayıldığını ve çeşitlendiğine tanık olmuştur (Ehi, 2011, s.2). Saldırganlık sonucu oluşan şiddet kişinin kendisine ya da başkalarına karşı başvurduğu yollardan biridir. Şiddet olumsuz durumları barındıran bir olgudur. Bunlardan bazıları; öfke, sinir, tehdit, küçük düşürme, alay etme, suçlama, ezmek. Şiddet; yok edici bir şekilde kişilere veya nesnelere farklı boyutlarda zarar veren, kontrolsüz bir olgudur (Yıldırım, 1998, s. 25). Son zamanlar da kadına ve hayvanlara yönelik şiddete ilişkin haberlerin artışı insanların şiddete karşı tepkilerini de artırmaktadır.

İnsanlığın başlangıcından beri var olan şiddet, bireylerde farklı görünümde ortaya çıkarak kendini gösterir. Aile ortamında başladıktan sonra okul ortamına ve sosyal ortamlara yayılır. Okul zamanında çocuklarda görülen saldırganlığın nedenleri arasında rol oynayan diğer unsurlar arasında, psikolojik sorunlar, ailevi sorunlar, sosyal ve ekonomik koşullar, iletişim araçları ve yetersiz eğitim sayılabilir (Taşal & Vural, 2011, s.253). Toplumlar şiddet uygulamayan ve şiddetten etkilenmeyen hiç kimse yoktur. Şiddetin aileden başlayıp sosyal çevrede devam ettiği söylenebilir. Gerek savaşlardan, gerek aile içi şiddetten, gerekse sosyal çevreden görülen şiddetler bir şekilde hafızalarımıza kazınır (Genç, 2016, s. 145-146).

Günümüzde en önemli olaylardan biri olan kadına yönelik şiddet, ruhsal, fiziksel, ekonomik yönden veya cinsel yönden kadının zarar görerek acı çekmesi, isteği dışında tehdit, baskı ile kısıtlanmasıdır. Kadına yönelik şiddette kadınların özgürlükleri ile birlikte insani hakları da elinden alınmaya çalışılmaktadır (Kazancı, 2010, s.1).

Şiddetin Tanımı

Şiddetin tanımının yapılması ve hangi olayların şiddet olduğunu tanımlamak günümüzde tartışmalı bir durumdur. Şiddet, toplumsal ve bireysel bir olgu olmakla beraber psikolojik, kültürel ve ekonomik boyutları ile toplumsal yaşamı etkileyen bir olgudur (Akkaş & Uyanık, 2016, s.32-42). Dünya Sağlık Örgütü kişinin bilinçli bir şekilde kendine veya bir topluluğa karşı ölüm tehdidi, ruhsal yönden zarar verme gibi unsurların kullanılması (DSÖ, 2002) şeklinde tanımladığı şiddet, başka bir kaynaktan (TDK, s.2007) bir hareketin güç ve sertlik derecesi şeklinde ifade edilir.

Şiddete ilişkin tanımlara baktığımızda ortak yanları dikkate alınırsa kaba kuvvet, fiziksel güç ve psikolojik baskının kötü niyetle kullanılması dikkat çeker (Haskan & Yıldırım, 2012, s.168).

Şiddetin Çeşitleri

Kendine Yöneltilmiş Şiddet: İntihar girişimi gibi kişinin kendine uyguladığı şiddeti ifade eder.

Kişiler Arası Şiddet: Psikolojik, cinsel ve fiziksel şekilde ele alınır.

Kolektif Şiddet: Politik ve sosyal şekilde ele alınır (DSÖ, 2002).

Şiddet Türleri

Şiddet türlerinin farklı sınıflandırılmasının altında yatan sebep, karmaşık yapıya sahip olmasından kaynaklanır. Şiddet, psikolojik, fiziksel, cinsel ve ekonomik yönde farklı türlere sahip olmasıyla, kişinin içine dönük olması ve kişiler arası etkileşimindeki durumuna bağlıdır. Şiddet türlerine göre, şiddetin ortaya çıkmasında bireysel, akrabalık ve topluluk olmak üzere sınıflandırmalar görülmektedir (Uluocak, Gökulu, Bilir, Karacık & Özbay, 2014, s.12).

Şiddetin türleri şu şekildedir:

Fiziksel Şiddet: Bedensel güç veya üstünlük gösterme amacıyla başvuru şiddet türüdür. Tekme atma, kırma, vurma gibi eylemlerde bulunma fiziksel şiddete örnektir.

Psikolojik Şiddet: Duygusal ihtiyaçların karşılanmaması, küçük düşürme, cezalandırma amacıyla başvuru şiddet türüdür. Duygu sömürüsü yapmak, aşağılamak, küçük düşürmek, suçlu hissettirmek gibi cezalandırıcı, yaralayıcı, tehdit edici davranışlarda bulunma psikolojik şiddete örnektir.

Ekonomik Şiddet: Maddi güç ve üstünlük taslama yoluyla başvuru şiddet türüdür. Gelir ve birikime el koyma, borçlandırma ekonomik şiddete örnektir.

Sözlü Şiddet: İnsanları sözle rahatsız etme, onları küçük düşürme, aşağılamak amacıyla başvuru şiddet türüdür. Alay etme, küçümseme, lakap takma sözlü şiddete örnektir.

Cinsel Şiddet: Cinsellik, karşı taraftaki insanı kontrol etme, denetleme gibi davranışlarda bulunma cinsel şiddettir. İnsanlar fiziksel şiddet sonrası cinsel şiddete maruz kalabilirler.

Hem fiziksel hem psikolojik şiddetin uygulayıcısı genellikle erkeklerdir ve erkeklik adına yüceltici değerler bu iki türün altında yatan nedenlerde yer almaktadır (Er, 2006, s.12).

Şiddetin Nedenleri

Bireysel Etkenler: Fiziksel, psikolojik gibi şiddeti etkileyen davranışsal özellikler barındırır.

İlişkilerle İlgili Etkenler: Kişinin aile, arkadaş ile olan ilişkisinin kimlik oluşumuyla beraber şiddet davranışına etkiler.

Toplumsal Etkenler: Toplumda zararlı maddelerin kullanımıyla şiddetin yayılmasına etkisi.

Sosyal Etkenler: Toplumun sosyal yapısı içerisinde yer alan ve şiddeti direkt etkileyen unsurlar arasında; ekonomik eşitsizlik, koruyucu sağlık hizmetleri, aile politikaları ve sosyal yardım sistemi sayılabilir (DSÖ, 2002).

Amaç

Araştırmanın amacı, Müzik öğretmenlerinin şiddet tutumlarına yönelik görüşlerini ortaya koyarak farklı değişkenler açısından incelenip, çözüm önerileri geliştirmektir. Bu amaç doğrultusunda şu cevaplar aranacaktır:

- Müzik öğretmenlerinin şiddete yönelik tutumları, cinsiyet açısından anlamlı farklılık gösterir mi?
- Müzik öğretmenlerinin şiddete yönelik tutumları, yaş açısından anlamlı farklılık gösterir mi?
- Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları lise açısından anlamlı farklılık gösterir mi?
- Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversiteye göre dağılımı nedir?
- Müzik öğretmenlerinin şiddete yönelik tutumları, izledikleri film/dizi türleri açısından anlamlı farklılık gösterir mi?
- Müzik öğretmenlerinin şiddete yönelik tutumları, çaldıkları çalgı açısından anlamlı farklılık gösterir mi?
- Müzik öğretmenlerinin şiddete yönelik tutumları, tercih ettikleri müzik türleri açısından anlamlı farklılık gösterir mi?
- Müzik öğretmenlerinin şiddete yönelik tutumları, okudukları kitap sayısı açısından anlamlı farklılık gösterir mi?

Şiddetin sosyal medya ve kitle iletişim araçları ile gençleri etkilemesine yönelik yapılan araştırmalar (Özerkmen, 2012; Palabıyıkoglu, 1997; Zorlu, 2016) kitle iletişim araçlarında vakit geçiren özellikle çocuklar ve gençlerin şiddetten olumsuz yönde etkilendikleri görülür. İntihar, cinayet, cinsel saldırı, kavga gibi şiddet içeriklerine sosyal medyalarından kolay bir şekilde ulaşarak etkilenmektedirler. Yetişkinler çocuklar kadar kitle iletişim araçlarındaki şiddetlerden etkilenmezler. Bunun nedenleri arasında yetişkinlerin bilinçlenmeleri ve şiddete karşı duyarsızlaşmaları görülür. Televizyon ile sosyal medya platformu içerisinde haberler, gündüz kuşakları ve dizilerde şiddete fazla yer verilmesi insanlarda olumsuz etkiler bırakmaktadır.

Müzik ve şiddet konusunda yurt dışında yapılan çalışmalara (Fast ve Pegley, 2012; Johnson ve Cloonan,2013; Mcferran, 2015; Rebollo-gill ve Moras, 2012) baktığımızda, genellikle metal, rap ve pop gibi müzik türlerinin gençleri olumsuz yönde etkileyen şarkı klipleri, şarkı sözleri ve ezgiler görülmektedir. Gençler kendi kişilik yapılarına uyan müzik türleri seçtikleri ve bu müzik türlerinin kliplerinde şiddet, saldırganlık öğeleri dikkatlerini çekip şiddete yönelmelerine sebep olabilmektedir. Heavy metal müzik türünün gençler üzerinde kızgın, öfkeli ve hırçın bir etki yaparken, slow müzikler ise daha duygusal etki sağlamayabilmektedir. Okullarda müzik eğitimi verilirken gençlere müzik türleri hakkında detaylı bilgi verilmesi, şiddet konuları üzerinde durarak onları yönlendirmeleri öğretmenlere düşmektedir. Gençlere müzik dinleme alışkanlıkları kazandırılırken müzik kliplerinin, şarkının sözlerinin içeriğine dikkat etmeleri konusunda destek verilmesi gerekmektedir.

Okul içi şiddeti önlemek amaçlı yapılan araştırmalara baktığımızda (Baysan Arabacı, Özgür & Yörükoğlu, 2011; Efilti, 2006; Genç, 2016; Karademir, Kayabaşı & Vural, 2019; Pehlivan, 2008) öğrencilerin okulda şiddet görmedikleri fakat psikolojik ve sözel şiddetin sorun oluşturulacağı düşünülmektedir. Ayrıca öğrencilerin kendi aralarında etkilenip sözel şiddete başvurma halinde oldukları düşünülmektedir. Öğrencilerin aile ve okul ortamında öğrendikleri sözel şiddeti başkalarına karşı tatmin amaçlı yaptıkları görülmüştür. Okullarda da şiddet kullanma ve şiddete maruz kalma olasılığı değişmektedir. Ticaret Lisesi ve Genel Liselerin şiddet kullanmaları diğer okullardan daha yüksek görülmüştür. Öğrencilerin şiddete meyilli olmalarında ekonomik durumun, cinsiyet farkı ve sınıf düzeylerinin de etkili olduğu görülmüştür.

Yöntem

Bu araştırmada müzik öğretmenlerinin şiddet tutumunu belirlemek ve farklı değişkenler açısından incelemek amacıyla betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli, geniş gruplar ile yürütülen, gruptaki bireylerin bir olay ya da olgu ile ilgili görüşlerinin alındığı bir çalışmadır. (Karakaya, 2012, s.59) Araştırmaya konu özelliklerini belirlemek amacıyla yapılır.

Çalışma Grubu

Araştırma grubunu Türkiye'nin farklı şehirlerinde görev yapan 100 müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan 100 müzik öğretmenin cinsiyete ilişkin frekans (f) ve yüzde (%) dağılımları Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1

Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmenlerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Cinsiyet	Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Kadın	63	63,0	63,0	63,0
Erkek	37	37,0	37,0	37,0
Total	100	100,0	100,0	100,0

Tablo 1’de görüldüğü gibi, araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin %63’ü kadın, %37’si erkektir. Katılımcıların çoğunluğunu kadınlar oluşturmaktadır.

Çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin mezun oldukları üniversite dağılımları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 2

Müzik Öğretmenlerinin Mezun Oldukları Üniversite Dağılımı

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	Gazi	11	11,0	11,0	11,0
	Balıkesir	2	2,0	2,0	13,0
	Abant İzzet Baysal	1	1,0	1,0	14,0
	Mehmet Akif Ersoy	2	2,0	2,0	16,0
	Uludağ	3	3,0	3,0	19,0
	18 Mart	3	3,0	3,0	22,0
	Pamukkale	1	1,0	1,0	23,0
	Atatürk	1	1,0	1,0	24,0
	Marmara	3	3,0	3,0	27,0
	Dokuz Eylül	1	1,0	1,0	28,0
	Kastamonu	1	1,0	1,0	29,0
	Necmettin Erbakan	3	3,0	3,0	32,0
	İnönü	3	3,0	3,0	35,0
	Ömer Halisdemir	2	2,0	2,0	37,0
	Cumhuriyet	40	40,0	40,0	77,0
	Gaziosman Paşa	4	4,0	4,0	81,0
	Trabzon	2	2,0	2,0	83,0
	Yüzüncü Yıl	2	2,0	2,0	85,0
	Diğer	15	15,0	15,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Tablo 2’de görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinden %40’ı Sivas Cumhuriyet Üniversitesi’nden, en az oranda %1 ile Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Pamukkale Üniversitesi, Atatürk Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Kastamonu Üniversitesi’nden mezun olmuşlardır. Diğer kategorisini konservatuvarlardan veya Güzel Sanatlar Fakültelerinden mezun olanlar seçmiştir.

Çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin en çok %18’ i keman çalmaktadır. En az %4’ ü ud çalmaktadır.

Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada veri toplamak amacıyla, müzik öğretmenlerine kişisel bilgi formu ile Adıbelli ve Saçan ve Türkoğlu (2017) tarafından geliştirilen şiddete yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçek maddeleri incelenerek, 52 sorudan oluşan ölçek ön uygulama ölçeği hale getirilmiştir. Ölçeğin toplam puanı 52-260 arasında değişir. Toplam puanın yüksek olması şiddeti kabul etmeme ve onaylamama açısından olumlu tutumların varlığını gösterir. Olumsuz her madde için geçerli olmak üzere “kesinlikle katılıyorum” (1 puan), “kesinlikle katılmıyorum” (5 puan) arasında puanlanmaktadır. Olumlu cümlelerde tersine kodlama yapılmak üzere “kesinlikle katılıyorum” yanıtı en iyi tutumu göstermektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin şiddete yönelik tutumlarını saptamaya yönelik her bir soru için “kesinlikle katılıyorum”, “katılıyorum”, “kararsızım”, “katılmıyorum”, “kesinlikle katılmıyorum” seçenekleri içinden kendilerine en yakın seçenekleri işaretlemeleri istenmiştir. 52 maddeden oluşan ölçeğin beş alt boyutu bulunmaktadır. Şiddetin türleri, kadına yönelik şiddet, şiddeti olağanlaştırma, şiddetin farklı boyutları ve şiddeti onaylamamadır.

Veri Analizi

Çalışmadaki veriler (ver:22,0) SPSS programına yüklenerek verilerin değerlendirilmesine parametrik test varsayımlar yerine getirildiğinde (Kolmogorov-Smirnov) bağımsız iki gruptan elde edilen ölçümler karşılaştırılırken iki ortalama arasındaki farkın önemlilik testi, bağımsız ikiden fazla gruptan elde edilen ölçümler karşılaştırılırken tek yönlü varyans analizi, Tukey testi kullanılmış ve yanılma düzeyi 0,05 olarak alınmıştır.

Bulgular

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeylerine yönelik cinsiyet dağılımları Tablo 3’te verilmiştir.

Tablo 3

Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerinin Cinsiyete Göre Dağılımı

Group Statistics

	Cinsiyet	N	Mean	Std. Deviation	Sonuç
Şiddetin türleri	Kadın	63	64,5556	5,45000	t=0,70
	Erkek	37	63,7297	5,94254	p=0,481
Şiddeti olağanlaştırma	Kadın	63	52,3810	6,62699	t=157

	Erkek	37	50,0541	7,95454	p=0,481
Kadına yönelik şiddet	Kadın	63	44,3651	4,94910	t=3,10
	Erkek	37	40,4595	7,65069	p=0,003*
Şiddeti onaylamama	Kadın	63	21,9683	1,77771	t=3,56
	Erkek	37	20,4595	2,43350	p=0,001*
Şiddetin farklı boyutları	Kadın	63	31,6508	2,74249	t=1,34
	Erkek	37	30,7568	3,86872	p=0,181

*p<0,05 önemli

Tablo 3'te görüldüğü gibi, cinsiyete göre ölçek alt boyutları karşılaştırıldığında kadına yönelik şiddet ve şiddeti onaylamama yönünden cinsiyet arası farklılık önemliken ($p<0,05$) diğer alt boyutlar açısından farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeylerinde yaş dağılımında önemli farklılık olup olmamasına yönelik bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4

Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerine Göre Yaş Dağılımı

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	Sonuç
Şiddetin türleri	21-30 yaş	34	63,6765	6,02882	F=2,06
	31-40 yaş	44	65,6364	4,36738	p=0,110
	41-50 yaş	15	62,9333	6,82921	
	51-60 yaş	7	61,1429	6,66905	
Şiddeti olağanlaştırma	21-30	34	50,2353	7,58810	F=1,48
	31-40	44	51,7727	4,99238	p=0,223
	41-50	15	54,6000	4,27284	
	51-60	7	49,5714	16,69189	
Kadına yönelik şiddet	21-30	34	41,2059	7,57099	F=2,76
	31-40	44	43,2500	4,19925	p=0,046*
	41-50	15	46,5333	3,02056	
	51-60	7	41,4286	12,16357	
Şiddeti onaylamama	21-30	34	20,8235	2,59919	F=1,31
	31-40	44	21,6591	1,99934	p=0,275
	41-50	15	21,8667	1,55226	
	51-60	7	21,7143	1,60357	
Şiddetin farklı boyutları	21-30	34	30,6176	3,86134	F=1,58
	31-40	44	32,0909	2,56831	p=0,198
	41-50	15	31,0000	3,18479	
	51-60	7	30,5714	3,10146	

* $p < 0,05$ önemli

Tablo 4'te görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin en çok %44'ü 31-40 yaş aralığındadır. En az katılım ise %7 oran ile 51-60 yaş aralığındadır. Yaş gruplarına göre ölçek alt boyutları karşılaştırıldığında kadına yönelik şiddet yönünde farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Yaş gruplarına göre puanlar ikişer gruba karşılaştırıldığında 21-30 yaş ile 41-50 yaş, 41-50 yaş ile 51-60 yaş arası farklılık önemli bulunurken ($p < 0,05$) diğer yaş grupları arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$). Şiddet türleri, şiddeti olağanlaştırma, şiddeti onaylamama ve şiddetin farklı boyutları yönünden farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$).

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeyleri ile mezun oldukları lise türü arasındaki ilişki Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5

Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerinin Mezun Oldukları Lise Türlerine Göre Dağılımı

Descriptives

		N	Mean	Std. Deviation	sonuç
Şiddetin türleri	Güzel sanatlar lisesi	40	64,4250	5,62908	F=0,75 p=0,557
	Anadolu lisesi	9	67,0000	5,07445	
	Düz lise	43	63,4651	5,60760	
	Meslek lisesi	5	64,4000	7,23187	
	Diğer	3	64,6667	5,50757	
Şiddeti olağanlaştırma	Güzel sanatlar	40	49,6000	9,56168	F=1,60 p=0,179
	Anadolu	9	50,4444	3,04594	
	Düz lise	43	53,4884	5,20701	
	Meslek	5	51,6000	1,51658	
	Diğer	3	52,0000	2,64575	
Kadına yönelik şiddet	Güzel sanatlar	40	40,8250	7,48978	F=1,97 p=0,105
	Anadolu	9	43,3333	1,73205	
	Düz lise	43	44,5349	5,70025	
	Meslek	5	44,6000	4,77493	
	Diğer	3	43,6667	2,08167	
Şiddeti onaylamama	Güzel sanatlar	40	20,7000	2,35557	F=1,88 p=0,120
	Anadolu	9	21,7778	1,78730	
	Düz lise	43	21,9070	2,00967	
	Meslek	5	22,0000	1,87083	
	Diğer	3	21,6667	1,15470	

Şiddetin farklı boyutları	Güzel sanatlar	40	31,1750	3,73403	F=0,36 p=0,832
	Anadolu	9	32,3333	2,34521	
	Düz lise	43	31,1163	2,88848	
	Meslek	5	32,0000	3,74166	
	Diğer	3	32,0000	2,64575	

Tablo 5'te görüldüğü gibi, mezun olunan liseye göre ölçek alt boyutları karşılaştırıldığında tüm alt boyutlar yönünden farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Müzik öğretmenlerinin mezun oldukları lise olarak en çok %40'ının güzel sanatlar lisesi, en az %3'ünün diğer liseleri seçtiği görülür.

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeylerinin izledikleri film/dizi türlerine göre farklılığın önemli olup olmaması Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6

Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerinin İzledikleri Film/Dizi Türlerine Göre Dağılımı

		N	Mean	Std. Deviation	Sonuç
Şiddet tür boyut 1	Fantastik	31	65,2903	5,35533	F=1,23 p=0,288
	Gerilim	19	64,2105	5,20234	
	Dram	22	65,0455	5,56757	
	Romantik	7	63,4286	6,87646	
	Biyografi	3	64,0000	2,64575	
	Macera	6	61,8333	7,85918	
	Bilim kurgu	3	61,0000	2,64575	
	Komedi	6	59,3333	6,25033	
	Diğer	3	68,0000	2,00000	
Şiddet olağanlaştırma boyut 2	Fantastik	31	49,0645	10,11249	F=1,36 p=0,223
	Gerilim	19	52,1579	4,69353	
	Dram	22	52,2273	5,32677	
	Romantik	7	51,8571	4,63424	
	Biyografi	3	53,0000	1,73205	
	Macera	6	53,6667	4,84424	
	Bilim kurgu	3	55,0000	5,29150	
	Komedi	6	57,1667	3,92003	
	Diğer	3	46,3333	8,14453	
Kadına yönelik şiddet boyut 3	Fantastik	31	41,3548	9,15259	F=0,99 p=0,449
	Gerilim	19	43,8947	3,94257	
	Dram	22	44,2273	3,72804	
	Romantik	7	45,1429	2,85357	
	Biyografi	3	43,6667	1,52753	
	Macera	6	43,0000	5,13809	
	Bilim kurgu	3	45,3333	3,51188	
	Komedi	6	42,1667	6,24233	
	Diğer	3	36,3333	9,29157	

Şiddet onaylamama boyut 4	Fantastik	31	21,4516	2,20361	F=1,95 p=0,0,61
	Gerilim	19	22,2105	2,32329	
	Dram	22	20,8636	1,64159	
	Romantik	7	21,8571	2,26779	
	Biyografi	3	22,3333	1,52753	
	Macera	6	22,0000	1,89737	
	Bilim kurgu	3	22,3333	1,52753	
	Komedi	6	18,8333	1,60208	
	Diğer	3	21,0000	3,46410	
Şiddetin farklı tür boyut 5	Fantastik	31	31,9355	3,03244	F=1,86 p=0,075
	Gerilim	19	31,1579	3,40364	
	Dram	22	31,4091	2,85622	
	Romantik	7	31,7143	2,49762	
	Biyografi	3	33,0000	1,73205	
	Macera	6	30,1667	3,76386	
	Bilim kurgu	3	30,0000	3,00000	
	Komedi	6	27,5000	4,13521	
	Diğer	3	34,0000	1,73205	

Tablo 6’da görüldüğü gibi, izlenen film türüne göre ölçek alt boyutları karşılaştırıldığında tüm alt boyutlar yönünden farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin en çok %31’ i fantastik, en az ise %3 biyografi, bilim kurgu ve diğer kategorileri tercih edilmiştir.

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeylerinin çaldıkları çalgıya göre farklılığın önemli olup olmaması Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7

Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerinin Çaldıkları Çalgıya Göre Dağılımı

		N	Mean	Std. Deviation	
Şiddet tür boyut 1	keman	18	66,6667	4,47214	F=3,23 p=0,002*
	klasik gitar	17	65,0588	4,98085	
	flüt	17	63,3529	5,07372	
	viyola	5	66,2000	3,56371	
	çello	5	59,0000	10,17349	
	bağlama	12	62,1667	4,17424	
	ud	4	69,2500	,95743	
	şan	9	66,2222	5,09357	
	piyano	8	58,3750	6,58868	
diğer	5	66,0000	3,31662		
Şiddet olağanlaştırma boyut 2	keman	18	51,5556	2,45482	F=5,35 p=0,001*
	klasik gitar	17	52,5882	5,51202	

	flüt	17	52,9412	4,02291	
	viyola	5	50,0000	2,34521	
	çello	5	52,4000	5,50454	
	bağlama	12	53,9167	4,18783	
	ud	4	34,0000	14,49138	
	şan	9	46,8889	12,96577	
	piyano	8	56,8750	5,02671	
	diğer	5	51,6000	,89443	
Kadına yönelik şiddet boyut 3	keman	18	44,3333	3,00979	F=2,80
	klasik gitar	17	43,8235	3,00490	p=0,006*
	flüt	17	42,2941	6,07006	
	viyola	5	44,0000	1,87083	
	çello	5	42,4000	6,69328	
	bağlama	12	42,3333	5,49931	
	ud	4	30,5000	15,19868	
	şan	9	40,7778	10,07196	
	piyano	8	46,6250	4,83846	
	diğer	5	45,6000	2,60768	
Şiddet onaylamama boyut 4	keman	18	22,6111	1,46082	F=3,21
	klasik gitar	17	21,0000	2,15058	p=0,002*
	flüt	17	20,9412	2,10566	
	viyola	5	21,4000	2,30217	
	çello	5	19,6000	2,60768	
	bağlama	12	21,5000	1,88294	
	ud	4	18,5000	3,87298	
	şan	9	21,0000	1,50000	
	piyano	8	22,1250	,99103	
	Diğer	5	23,6000	1,67332	
Şiddetin farklı tür boyut 5	keman	18	32,7222	2,21772	F=2,22
	klasik gitar	17	31,3529	3,23924	p=0,027
	Flüt	17	30,7059	3,51363	
	viyola	5	31,4000	4,09878	
	Çello	5	27,4000	4,50555	
	bağlama	12	30,0000	2,98481	
	Ud	4	32,0000	2,44949	
	Şan	9	33,0000	2,64575	
	piyano	8	30,5000	2,77746	

Diğer 5 33,0000 1,87083

* $p < 0,05$ önemli

Tablo 7’de görüldüğü gibi, çalınan çalgıya göre şiddetin türüne ait puanlar karşılaştırıldığında gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Çalgılara ait puanla ikişerli karşılaştırıldığında, keman ile piyano, ud ile piyano arasındaki farklılık önemli bulunurken ($p < 0,05$) diğer çalgılar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$).

Çalınan çalgıya göre şiddeti olağanlaştırma puanları karşılaştırıldığında gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Çalgılara ait puanla ikişerli karşılaştırıldığında, keman ile ud, klasik gitar ile ud flüt ile ud, çello ile ud, bağlama ile ud viyola ile ud, piyano ile ud, diğer ile ud arasındaki farklılık önemli bulunurken ($p < 0,05$) diğer çalgılar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$).

Çalınan çalgıya göre kadına yönelik şiddet puanları karşılaştırıldığında gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Çalgılara ait puanla ikişerli karşılaştırıldığında, keman ile ud, klasik gitar ile ud flüt ile ud, çello ile ud, bağlama ile ud viyola ile ud, piyano ile ud, diğer ile ud arasındaki farklılık önemli bulunurken ($p < 0,05$) diğer çalgılar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$).

Çalınan çalgıya göre şiddeti onaylamama puanları karşılaştırıldığında gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Çalgılara ait puanla ikişerli karşılaştırıldığında, keman ile ud, şan ile keman, ud ile diğer arasındaki farklılık önemli bulunurken ($p < 0,05$) diğer çalgılar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$).

Çalınan çalgıya göre şiddetin farklı boyutlarına ait puanları karşılaştırıldığında gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p < 0,05$). Çalgılara ait puanla ikişerli karşılaştırıldığında, keman ile çello, şan arasındaki farklılık önemli bulunurken ($p < 0,05$) ile çello diğer çalgılar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p > 0,05$).

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeylerinin tercih ettikleri müzik türlerine göre farklılığının önemsiz olup olmaması Tablo 8’de verilmiştir.

Tablo 8

Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerinin Tercih Ettikleri Müzik Türlerine Göre Dağılımı

		N	Mean	Std. Deviation	Sonuç
Şiddet boyut1	THM	58	63,6379	6,03992	F=1,78 p=0,138
	TSM	8	65,5000	5,26444	
	Türk pop	4	65,7500	3,30404	
	Klasik batı	16	67,2500	4,47958	
	Hepsi	13	62,7692	4,28474	
Şiddet olağanlaştırma boyut 2	THM	58	52,0690	7,24959	F=0,88 p=0,476
	TSM	8	48,6250	1,99553	
	Türk pop	4	53,0000	1,41421	
	Klasik batı	16	51,3750	4,71699	
	Hepsi	13	53,5385	3,33205	
Kadına yönelik şiddet boyut 3	THM	58	43,1897	6,92936	F=0,29 p=0,883
	TSM	8	41,8750	2,29518	
	Türk pop	4	41,5000	2,88675	
	Klasik batı	16	44,0625	1,87861	
	Hepsi	13	43,5385	5,02685	
Şiddet onaylamama boyut 4	THM	58	21,3276	2,41623	F=0,32 p=0,859
	TSM	8	21,0000	1,41421	
	Türk pop	4	22,2500	1,50000	
	Klasik batı	16	21,6250	1,36015	
	Hepsi	13	21,6923	2,39390	
Şiddetin farklı tür boyut 5	THM	58	31,0000	3,18990	F=2,02 p=0,097
	TSM	8	30,7500	3,28416	
	Türk pop	4	33,0000	1,41421	
	Klasik batı	16	33,0000	1,96638	
	Hepsi	13	30,2308	4,18636	

Tablo 8’de görüldüğü gibi, tercih edilen müzik türüne göre ölçek alt puanları karşılaştırıldığında tüm boyutlar yönünden gruplar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin en çok %58’ i Türk halk müziğini tercih ederken, en az ise %4’ ü Türk pop müziğini tercih etmiştir. %16’ sı klasik müzik seçmiştir. Bu sonuçlar doğrultusunda tercih edilen müzik türü ile şiddet tutum düzeyi arasında anlamlı sonuç elde edilmemiştir.

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeylerinin okudukları kitap sayısına göre dağılımları Tablo 9’da verilmiştir.

Tablo 9

*Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerinin Okudukları Kitap Sayısına Göre Dağılımı***Descriptives**

		N	Mean	Std. Deviation	Sonuç
Şiddetin türleri	Hiç okumam	3	62,6667	7,09460	F=0,71
	1-10 arası	67	63,5672	5,90127	p=0,493
	11-20 arası	24	65,7083	4,61075	
	21-30 arası	2	70,0000	,00000	
	31 ve üzeri	4	65,2500	5,18813	
Şiddeti olağanlaştırma	Hiç okumam	3	26,6667	23,67136	F=15,09
	1-10	67	52,7910	5,12137	p=0,001*
	11-20	24	51,5833	3,03482	
	21-30	2	51,0000	2,82843	
	31 ve üzeri	4	48,7500	4,57347	
Kadına yönelik şiddet	Hiç okumam	3	22,6667	16,86219	F=11,46
	1-10	67	43,2687	5,15982	p=0,001*
	11-20	24	44,4583	3,75302	
	21-30	2	43,5000	,70711	
	31 ve üzeri	4	42,7500	3,40343	
Şiddeti onaylamama	Hiç okumam	3	18,3333	4,04145	F=2,14
	1-10	67	21,4328	1,86046	p=0,082
	11-20	24	21,9167	2,26345	
	21-30	2	21,0000	2,82843	
	31 ve üzeri	4	20,5000	3,51188	
Şiddetin farklı boyutları	Hiç okumam	3	33,0000	3,46410	F=1,3
	1-10	67	30,8209	3,23768	p=0,241
	11-20	24	32,0833	2,96232	
	21-30	2	33,5000	2,12132	
	31 ve üzeri	4	32,7500	3,86221	

Tablo 9’da görüldüğü gibi, çalışmaya katılan müzik öğretmenlerinin en çok %67’si 1-10 arası kitap okurken, en az %2’si 21-30 arası kitap okumaktadır. Kitap okuma durumuna göre bireylerin alt ölçek puanları karşılaştırıldığında şiddeti olağanlaştırma yönünden gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p<0,05$) gruplara ait ölçümler ikişerli karşılaştırıldığında hiç okumayanlarla diğer tüm gruplar arasındaki farklılık önemli bulunurken ($p<0,05$) diğer gruplar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Kitap okuma durumuna göre bireylerin alt ölçek puanları karşılaştırıldığında şiddeti kadına yönelik şiddet yönünden gruplar arası farklılık önemli bulunmuştur ($p<0,05$) gruplara ait ölçümler ikişerli karşılaştırıldığında hiç okumayanlarla diğer tüm gruplar arasındaki farklılık önemli bulunurken ($p<0,05$) diğer gruplar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$). Diğer alt ölçek puanları yönünden gruplar arası farklılık önemsiz bulunmuştur ($p>0,05$).

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu çalışmada müzik öğretmenlerinin şiddete yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla şiddete yönelik tutum ölçeği kullanılmıştır. Yanı sıra araştırmacılar tarafından belirlenen farklı değişkenleri saptamak amacıyla hazırlanan sorular yönlendirilmiştir. Ölçek için katılımcı sayısı yeterlidir. Müzik öğretmenleri meslek grubu üzerine şiddete yönelik tutumu belirlemeye yönelik ilk çalışma olması nedeniyle, karşılaştırma yapılması mümkün olmamaktadır. İleride müzik öğretmenleri üzerine farklı ölçeklerle ya da aynı ölçekle yapılacak çalışmalar neticesinde elde edilen veriler arasındaki farklılıkların, benzerliklerin ortaya konması mümkün olabilecektir. Şimdiye dek şiddete yönelik tutumları belirlemek için farklı ölçeklerin kullanıldığı gruplar arasında; sağlık çalışanları (Şahin & Dişsiz, 2009), hemşirelik öğrencileri (Özpuat, 2017; Karabulutlu, 2015; Köse Tosunöz, Öztunç, Eskimez & Yeşil Demirci, 2019), üniversite öğrencileri (Tarı Selçuk, Avcı & Mercan, 2018), evli kadınlar (Yanikkerem, 2002), erkekler (Özdemir Planalı & Kırıl Uçar, 2021) sayılabilir.

Bu çalışmaların ortak noktası şiddete maruz kalanların, şiddet ortamında yetişenlerin şiddet görmeyen bireylere göre şiddete daha meyilli olduklarıdır. Çalışmaların farklı gruplar üzerine yapılması şiddete ilişkin tutumlar arasında bazı farklar ortaya koymaktadır. Örneğin, hemşirelik bölümü öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin yapılan çalışmalar sonucu diğer gruplara göre daha az olması dikkati çeker. Cinsiyete göre değerlendirildiğinde, tüm çalışmalarda kadınların erkeklere karşı daha hassas ve şiddete karşı olduklarını ortaya koyar. Bu çalışmada elde edilen “kadına yönelik şiddet” ve “şiddeti onaylamama” verileri de diğer çalışmalarla örtüşerek kadınların erkeklere oranla şiddete daha az meyilli olduklarını göstermektedir. Sözü edilen tüm çalışmalarda, şiddet tutumunu ölçmeye yönelik farklı ölçekler kullanıldığı halde yapılan çalışmalardan elde edilen veriler ile bu çalışmadan elde edilenlerin birbirleriyle örtüşmesi dikkati çeker. Kadın katılımcıların erkek katılımcılara göre şiddete ilişkin sorulara verdikleri tüm alt boyutlarda şiddete karşı olan tutumlarının gerekçesi, çalışmaya çoğunlukla kadınların katılım sağlamış olması şeklinde de izah edilebilir.

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeylerinin alt boyutları karşılaştırıldığında kadına yönelik şiddete, şiddeti onaylamama yönünden cinsiyetler arasında farklılık önemli bulunmuştur. Bu durumda kadın müzik öğretmenleri “kadına yönelik şiddet” ile “şiddeti onaylamama” boyutlarına karşı olumsuz yanıtlar vererek şiddete karşı oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Bu durum, medyada kadınlara yönelik şiddet haberlerinin artmasına paralel olarak kadına yönelik şiddete hem cinslerinin daha fazla empati kurabilmesi ve daha fazla tepki göstermesi şeklinde izah edilebilir.

Kadına yönelik şiddette 21-30 yaş ile 41-50 yaş, 41-50 yaş ile 51-60 yaş arasında farklılık önem taşır. Verilen cevaplardan müzik öğretmenlerin olumlu maddelere olumlu yanıtlar, olumsuz maddelere ise olumsuz yanıtlar vererek şiddete karşı oldukları sonucu elde edilir. Özellikle 21-30 yaş ile 51-60 yaş grubunda kadına yönelik şiddete karşı daha duyarlı olunması gençlerin duyarlılığının yüksek olması, orta yaş üstünün de kültürel olağanlaştırmaya vermeye başladıkları tepki olabilir.

Araştırmada, müzik öğretmenlerinin şiddet tutum ölçeğinden aldıkları puanların mezun oldukları lise türlerine göre anlamlı bir şekilde ilişki olmadığı saptanmıştır. Bu duruma göre mezun oldukları lise türleri şiddet tutumunu etkilemediği söylenebilir. Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum ölçeğinden aldıkları puanların mezun oldukları üniversiteye göre anlamlı bir şekilde ilişki olmadığı saptanmıştır. Bu duruma göre mezun oldukları üniversitenin şiddet tutumunu etkilemediği söylenebilir.

Tercih edilen müzik türlerine ait bulgular Tablo 8’de verilmiştir. Tercih edilen müzik türleri ile ölçeğin alt boyutları ile karşılaştırıldığında gruplar arası farklılık önemsiz bulunmuştur. Ölçeğin alt boyutlarından “şiddet türü” ile tercih edilmeyen müzik türleri arasında ikişerli karşılaştırma yapıldığında Türk pop müziği ile arabesk-fantezi arasında farklılık önemli iken diğer türler arasında farklılık önemsiz bulunmuştur. Diğer ölçek alt boyutlarında da farklılık önemsiz bulunmuştur. Konuyla ilgili olarak incelenen Sezer (2011), Yağışan (2013) ve Uluçay (2018)’in çalışmalarına bakıldığında; Sezer’ in (2011) çalışmasında arabesk müzik dinleyen bireylerin öfke puanının yüksek olduğu, Yağışan’ in (2013) çalışmasında klasik müzik ve tasavvuf müzik tercih edenlerin diğer müziği tercih edenlere göre öfke kontrollerinin daha olumlu olduğu, Uluçay’ in (2018) çalışmasında ise arabesk, tasavvuf, rock, metal ve TSM dinleyen gençlerin şiddet eğilimlerinin yüksek olduğu tespit edilmiştir. Yağışan ile Uluçay’ın çalışmalarının farklı yaş grupları üzerine yapılmış olması sonuçlar üzerinde etkili olabileceği göz önünde

bulundurulmalıdır. Bu durum, bu çalışma için de geçerli olup tercih edilen müzik türü ile şiddet eğilimi arasındaki ilişkinin nedenini açıklayabilir.

Müzik öğretmenlerinin şiddet tutum düzeyleri ile kitap okuma sayısına göre dağılımı Tablo 9’da verilmiştir. Kitap okuma durumlarına bakıldığında ölçek alt boyutlarından “şiddeti olağanlaştırma” yönünde önemli bir farklılık varken gruplar arasında incelediğimizde “hiç okumam” diyen ile diğer tüm gruplar arasında da önemli farklılık vardır. Ölçeğin “kadına yönelik şiddet” boyutunda gruplar arasında önemli farklılık varken “hiç okumayan” ile diğer tüm gruplar arasında da önemli farklılık vardır. Ölçeği diğer alt boyutlarında önemli farklılık bulunmamıştır. Tüm alt boyutlarda da görüldüğü üzere kitap okuma oranının şiddet tutum düzeyi üzerine olumlu etkileri vardır. Bu durum şiddet tutum düzeyini belirleyici bir unsur olarak kitap okumanın önemini göstermektedir. Bundan yola çıkarak toplumun tüm kesimine kitap okuma alışkanlığı kazandırılmasının şiddet oranının düşmesinde etkili olacağı düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenlerinin büyük çoğunluğu şiddet içerik sorularına olumlu yanıtlar vermiştir. Özellikle kadın müzik öğretmenlerinin sorulara daha hassasiyetle yaklaştıklarını, kadınlara yönelik sorularda (açık kıyafet giyme, zorla düşük yaptırma, genç kızların bekaret muayenesi, kadınların işte çalışma durumu, dışarı çıkmada izin alma, kız çocuğuna sahip olma isteği vb.) olumlu veriler elde edilmiştir. Bunun sonucunda, aldıkları müzik eğitimi, tercih ettikleri/etmedikleri müzik türleri, sosyal medyada geçirdikleri süre, okudukları kitap sayısı, yaş aralığı, izledikleri film/dizi türleri gibi faktörlerin etkili olduğu görülmektedir. Olumsuz yanıtlar kullanan müzik öğretmenlerinin diğer kişisel bilgi yanıtlarına bakıldığında, kitap okuma alışkanlığının az olması, polisiye, aksiyon film/dizi tercih ettiği, arabesk-fantezi müzik türü tercih ettiği görülmektedir. Tercih edilen bu türlerin şiddet içerik barındırması durumundan kişinin bakış açısını etkilediği söylenebilir.

Araştırmada, elde edilen bulgular sonucunda konuyla ilgili öneriler aşağıda verilmiştir:

- Bu çalışma, Türkiye’nin farklı şehirlerinde müzik öğretmeni olarak çalışan kişilerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. Bölge olarak ayrıntı sonuç elde etmek için çalışma kısıtlanabilir.
- Bu çalışma, sadece müzik öğretmenleri kapsamakta olduğu için farklı branşlar üzerinde de uygulanabilir.

- Müzik öğretmenlerine şiddete yönelik seminerler verilebilir.
- Eğitim Fakültelerindeki derslerde şiddete yönelik içeriklere yer verilip, nasıl önlenmesi gerektiğine dair etkinlikler yapılabilir.

Kaynakça

- Akkaş, İ. & Uyanık, Z. (2016). Kadına yönelik şiddet. *Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi* 6(1) s. 32-42.
- Baysan Arabacı, L., Özgür, G. & Yörükoğlu, G. (2011). Lise öğrencilerinin şiddet algıları, şiddet eğilim düzeyleri ve etkileyen faktörler. *Psikiyatri Hemşireliği Dergisi* 2(2), 53-60.
- Efilti, E. (2006). Ortaöğretim kurumlarında okuyan öğrencilerin saldırganlık ve denetim odağının karşılaştırmalı olarak incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* (19), 213-230.
- Ehi, D. (2011). *Ortaöğretim kurumlarında görev yapan öğretmenlerin psikolojik şiddet (mobbing) ilişkin görüşleri (Şanlıurfa ili örneği)* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Harran Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bilim Dalı, Şanlıurfa.
- Er, E. (2006). *Sinemada kadına yönelik şiddet ve tecavüz* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Radyo, Televizyon ve Sinema Anabilim Dalı, İzmir.
- Fast, S. Pegley, K. (2012). *Music, Politics and Violence*. Wesleyan University Press.
- Genç, Y. (2016). Gençlerin sözel şiddeti öğrenme yolları ve şiddet eğilimleri. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi* 4 (30), 144-155.
- Haskan, Ö. & Yıldırım, İ. (2012). Şiddet eğilimi ölçeğinin geliştirilmesi. *Eğitim ve Bilim* 37(163), 165-177.
- Johnson, B. Cloonan, M.(2013). *Dark Side Of The Tune: Popular Music and Violence*.
- Karabulutlu, Ö. (2015). Hemşirelik öğrencilerinin şiddet konusundaki görüş ve deneyimleri. *Hacettepe Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Dergisi* 2(1), 26-36.
- Karademir, T., Kayabaşı, A. & Vural, M. (2019). Ortaöğretim öğrencilerinin şiddet eğilim durumlarının belirlenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi* 4(2), 243-255.
- Karakaya, İ. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Kazancı, D. (2010). *Evliliklerinde maruz kaldıkları şiddet nedeniyle kadın sığınma evlerinde barınan kadınların kaygı ve depresyon düzeyleri* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Psikoloji Anabilim Dalı, İstanbul.

- Köse Tosunöz, İ. , Öztunç, G. , Eskimez, Z. & Yeşil Demirci, P. Hemşirelik öğrencilerinin şiddet eğilimlerinin belirlenmesi. *Çukurova Medical Journal* 44, 471-478.
- Mcferran, K. S., Wöfl A.(2015). Music, violence and music therapy with young people in schools. *A Position Paper* 15(2). DOI: 10.15845/voices.v15i2.831
- Özdemir Planalı, G. ve Kırıl Uçar, G. (2021). Erkeklerin toplumsal cinsiyet ve şiddete ilişkin örtük çağrışımlarının demografik özellikler ve adil dünya inancı perspektifinden incelenmesi. *Nesne* 9(21), 572-586. DOI: 10.7816/nesne-09-21-06.
- Özerkmen, N. (2012). Toplumsal bir olgu olarak şiddet. *Akademik Bakış Dergisi*, 28, 1-19.
- Özputat, F. (2017). Hemşirelik öğrencilerinin şiddet eğilimleri ile toplumsal cinsiyet algıları arasındaki ilişki. *Başkent Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2(2), 151-161.
- Palabıyık, R. (1997). Medya ve şiddet. *Kriz Dergisi* 5(2), 123-126.
- Rebollo-gill, G. Moras, A. (2012). *Black women and black men in hip hop music: misogyny, violence and the negotiation of (white- owned) space*. The Journal of Popular Culture, 45(1), s. 118-132.
- Pehlivan, M. (2008). *İstanbul ili Kadıköy ilçesi liselerindeki okul içi şiddet algısı ve şiddete karşı alınan önlemler ilişkisi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimler Anabilim Dalı, İstanbul.
- Şahin, N. & Dişsiz, M. (2009). Sağlık çalışanlarında aile içi şiddete yönelik tutum ölçeği geliştirme çalışması. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi* 6(2), 263-274.
- Tarı Selçuk, K., Avcı, D. & Mercan, Y. (2018). Üniversite öğrencilerinde flört şiddetine maruziyet: flört şiddetine yönelik tutumların ve toplumsal cinsiyet algısının şiddete maruziyet ile ilişkisi. *ACU Sağlık Bilimleri Dergisi* 9(3), 302-308.
- Taşal, B. & Vural, F. (2011). Şarkı sözlerinde şiddet ögesi: Aksaray ili ilköğretim ikinci kademe öğrencileriyle yapılan bir çalışma. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (25), 251-259.
- TDK (2007). *Türk Dil Kurumu Güncel Sözlüğü*.
- Uluocak, Ş., Gökulu, G., Bilir, O., Karacık, N. & Özbay, D. (2014). *Toplumsal cinsiyet eşitsizliği ve kadına yönelik şiddet*. Edirne: Paradigma Akademi.
- Yanikkerem, E. (2002). *15-49 yaş evli kadınların aile içi şiddete ilişkin görüşlerinin ve şiddete maruz kalma durumlarının incelenmesi* (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Ege Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Yıldırım, A. (1998). *Sıradan şiddet*. İstanbul: Boyut Kitapları.
- Young, K. J. (1987). *The Effects of Music Videoviolence On The Aggression Level of Emotionally Disturbed Adolescents*. Master's Theses. 1274.
- Zorlu, Y. (2016). Medyadaki şiddet ve etkileri. *Humanities Sciences* 11(1), 13-32.

Extended Abstract

Purpose

Today, violence has become one of the biggest problems of the century. It has become possible to see violence, which is increasing and increasing day by day, at home, on the street, at school, in the hospital, in parks, in mass media, in short, everywhere. Violence, which has existed since the beginning of humanity, manifests itself in individuals in different forms. After it starts in the family environment, it spreads to the school and social environments. There is no one in society who does not use violence and is not affected by violence.

Types of violence are physical violence, psychological violence, economic violence, verbal violence and sexual violence. The reason underlying the different classification of violence types is due to its complex structure.

Causes of violence are individual factors, relationship-related factors, societal factors, and social factors.

The aim of the research is to reveal the opinions of music teachers on violence attitudes, to examine them in terms of different variables and to develop solution suggestions. For this purpose, the following answers will be sought:

- Do music teachers' attitudes towards violence differ significantly by gender?
- Do music teachers' attitudes towards violence differ significantly in terms of age?
- Does it differ significantly according to the high school from which the music teachers graduated?
- What is the distribution of music teachers according to the university they graduated from?
- Do music teachers' attitudes towards violence differ significantly according to the movie/series genres they watch?
- Do music teachers' attitudes towards violence differ significantly according to the instrument they play?
- Do music teachers' attitudes towards violence differ significantly in terms of the music genres they prefer?

- Do music teachers' attitudes towards violence differ significantly according to the number of books they read?

Method

In this study, a descriptive survey model was used to determine the violence attitudes of music teachers and to examine them in terms of different variables. The research group consists of 100 music teachers working in different cities of Turkey. In order to collect the data obtained within the scope of the research, the personal information form created by the researcher and the "Attitudes Towards Violence Scale among University Students" developed by Adıbelli and Saçan and Türkoğlu (2017) were used. By examining the items in the scale, the pre-application scale consisting of 52 questions was made. The total score of the scale varies between 52-260. A high total score indicates the presence of positive attitudes in terms of not accepting and disapproving of violence. It is scored between "strongly agree" (1 point), "strongly disagree" (5 points), valid for each negative item. The "strongly agree" response to reverse coding in positive sentences shows the best attitude. In order to determine the attitudes of the teachers participating in the research towards violence, they were asked to mark the options closest to them among the "strongly agree", "agree", "undecided", "disagree", "strongly disagree" options for each question. Consisting of 52 items, the scale has five sub-dimensions. Types of violence are violence against women, normalizing violence, different dimensions of violence and disapproval of violence. The data obtained from the study (ver:22,0) were evaluated by the SPSS program.

Results

When the sub-dimensions of the scale were compared according to gender, the difference between genders was found to be significant in terms of disapproving violence against women ($p>0.05$).

Most of the music teachers participating in the study are between the ages of 31-40. The least participation is between the ages of 51-60 with 7%. When the sub-dimensions of the scale were compared according to age groups, the difference in violence against women was found to be significant ($p<0.05$).

When the sub-dimensions of the scale were compared according to the graduated high school, the difference was found to be insignificant in terms of all sub-dimensions ($p>0.05$).

When the sub-dimensions of the scale were compared according to the type of movie watched, the difference was found to be insignificant in terms of all sub-dimensions ($p>0.05$).

When the scores of the type of violence were compared according to the instrument played, the difference between the groups was found to be significant ($p < 0.05$). When the scores of the instruments were compared in pairs, the difference between violin and piano, oud and piano was significant ($p < 0.05$), while the difference between other instruments was insignificant ($p > 0.05$).

When the scale sub-scores were compared according to the preferred music genre, the difference between the groups in terms of all dimensions was found to be insignificant ($p > 0.05$).

Discussion and Conclusion

Mostly women participated in the study examining the violence attitude levels of music teachers. When the sub-dimensions of the violence attitude levels of music teachers were compared, it was found that there was a significant difference between genders in terms of disapproving violence against women. In this case, it was concluded that female music teachers were against violence by giving negative answers to the dimensions of "violence against women" and "not approving violence". The difference in violence against women is significant between the ages of 21-30 and 41-50, and between the ages of 41-50 and 51-60.

The majority of the music teachers who participated in the research gave positive answers to the violence content questions. Particularly, female music teachers approached the questions more sensitively, and positive data were obtained in the questions for women (wearing revealing clothes, forced abortion, virginity examination of young girls, working status of women, getting permission to go out, the desire to have a daughter, etc.). When we look at the other personal information responses of the music teachers who use negative answers, it is seen that the habit of reading books is low, they prefer detective, action movies/series, and they prefer arabesque-fantasy music. It can be said that these preferred genres affect the perspective of the person because they contain violent content.

As a result of the findings obtained in the research, the following suggestions are given on the subject:

- This study was carried out with the participation of people working as music teachers in different cities of Turkey. In order to obtain detailed results as a region, the study can be restricted.
- Since this study covers only music teachers, it can also be applied on different branches.
- Seminars on violence can be given to music teachers.

- Violence-oriented content can be included in the courses in Education Faculties and studies can be carried out on how to prevent it.
- Concerts can be given to react to violence.

ETİK BEYAN: “Müzik Öğretmenlerinin Şiddet Tutum Düzeylerinin İncelenmesi” başlıklı çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamıştır ve veriler toplanmadan önce Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Etik Komisyonu’ndan 02 Nisan 2021 tarih ve E-60263016-050.06.04-29090 sayılı etik izin alınmıştır. Karşılaşılacak tüm etik ihlallerde “Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Yayın Kurulunun” hiçbir sorumluluğunun olmadığı, tüm sorumluluğun Sorumlu Yazarlara ait olduğu ve bu çalışmanın herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiş olduğunu taahhüt ederim.